

Súd: Krajský súd Bratislava
Spisová značka: 16Co/132/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5318202950
Dátum vydania rozhodnutia: 28. 06. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ing. Mario Dubaň
ECLI: ECLI:SK:KSBA:2019:5318202950.1

Uznesenie

Krajský súd v Bratislave v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Ing. Maria Dubaňa a sudcov JUDr. Romana Majerského a JUDr. Ivany Štíftovej v sporovej veci navrhovateľa: F. V. E., J. X.X.XXXX, S. XXX/X, Ž., zastúpeného advokátom JUDr. Michalom Kováčom, Sládkovičova 9, Žilina, proti odporcovi: K. Y., J. XX.X.XXXX, Č. XXX, Č., zastúpenému JUDr. Bohuslav MAJCHRÁK, advokát, spol. s r.o., Nová Bystrica 850, IČO: 36 416 525, o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia, na odvolanie žalovaného proti uzneseniu Okresného súdu Bratislava I č.k. 4C/33/2018-69, zo dňa 19.11.2018, v spojení s opravným uznesením č.k. 4C/33/2018-77, zo dňa 12.12.2018, takto

rozhodol:

Odvolací súd napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie v spojení s opravným uznesením mení tak, že návrh na nariadenie neodkladného opatrenia zamietá.

odôvodnenie:

1. Napadnutým uznesením súd prvej inštancie nariadil neodkladné opatrenie, ktorým zakázal odporcovi nakladať s nehnuteľnosťami zapísanými na X. Č.. XXXX pre katastrálne územie N. S. M. K. V. „. K. Č.. XXXX/X Q. I. XXX S.2., O. K. L. K. M. J.O. M. N. - O. N. Č.. XXXX, K. na K. V. „. K. Č.. XXXX/X (ďalej aj „nehnuteľnosti“), a to konkrétne, aby tieto nehnuteľnosti nepredal, nedaroval, nezamenil, nezaťažil, nezaložil v prospech tretích osôb, nevložil ako nepeňažný vklad do akýchkoľvek obchodných spoločností, neuzavrel dohodu o urovnaní v zmysle § 585 Občianskeho zákonníka, neuzavrel zmluvu o zabezpečovacom prevode práv k týmto nehnuteľnostiam a nezriadil k nim vecné bremeno; navrhovateľovi priznal nárok na náhradu trov konania vo výške 100 %.

2. V odôvodnení uviedol, že navrhovateľ sa nariadenia neodkladného opatrenia domáhal, nakoľko na základe zmluvy o peňažnej pôžičke zo dňa 31.3.2015 je veriteľom odporcu ako dlžníka a to ohľadne poskytnutej pôžičky 111.000 eur vrátane dohodnutej zmluvnej pokuty 0,05 % denne z nevrátenej sumy pôžičky za každý deň omeškania do zaplataenia spolu so zákonnými úrokmi z omeškania 5,05 % ročne zo sumy nevrátenej pôžičky do zaplataenia, splatnej najneskôr do 31.12.2015. Odporca peňažnú pôžičku plnil len čiastočne v časti istiny (s poukazom na § 566 ods. 2 Občianskeho zákonníka) dňa 15.5.2015 v sume 1.000 eur, dňa 24.6.2015 v sume 1.000 eur, dňa 23.7.2015 v sume 1.000 eur, dňa 27.8.2015 v sume 1.000 eur, dňa 29.9.2015 v sume 1.000 eur, dňa 30.10.2015 v sume 1.000 eur, dňa 2.12.2015 v sume 1.000 eur a dňa 8.2.2016 v sume 1.000 eur, t.j. spolu ku dňu podania návrhu zaplatil v časti istiny veriteľovi sumu 8.000 eur, pričom zvyšok istiny 103.000 eur ani zmluvnú pokutu a zákonné úroky z omeškania neuhradil. Navrhovateľ ďalej uviedol, že ku dňu podania návrhu má voči odporcovi peňažný nárok z titulu Zmluvy o peňažnej pôžičke zo dňa 31.3.2015 v časti istiny 103.000 eur, v časti zákonných úrokov z omeškania 5,05 % zo sumy 104.000 eur od 1.1.2016 do 8.2.2016 a 5,05 % ročne zo sumy 103.000 eur od 9.2.2016 do zaplataenia (14.663,95 eura), v časti zmluvnej pokuty 0,05 % denne zo sumy 104.000 eur od 1.1.2016 do 8.2.2016 a 0,05 % denne zo sumy 103.000 eur od 9.2.2016 do zaplataenia (52.993,50 eura), teda spolu peňažný nárok (ku dňu 26.10.2018) predstavuje 170.657,45 eura. Pohľadávka vzniknutá na základe Zmluvy o peňažnej pôžičke zo dňa 31.3.2015 vrátane jej príslušenstva je zabezpečená na základe Zmluvy o zriadení záložného práva

k nehnuteľnosti zo dňa 31.3.2015 záložným právom k nehnuteľnostiam dlžníka (záložcu): nebytový priestor č. XX-J., nachádzajúci sa v suteréne bytového domu I. G. na W. Š.Y., I. XX, N. Č.. XXX, K. na U.-H. K. Č.. XXXX, N. K. Q. I. XXX/XXXXX na N. Č. M. L. G. O. N.. Č.. XXX, prislúchajúci k nebytovému priestoru Č.. XX-J., nachádzajúcich sa v okrese Bratislava I, obec G. - S.. Č.. N. S., katastrálne územie N.É. S., evidovaným na liste vlastníctva Č.. XXXX a zároveň k nehnuteľnostiam dlžníka: spoluvlastnícky podiel o I. XXX/XXXXX na U.-H. K. Č.. XXXX Q. I. XXX S.2., O. K. L., N. K. Q. I.L.H. XXX/XXXXX na U.-H. K. Č.. XXXX Q. I. XXXX S.2., O. K. L. K. M. J., J.U. N. I. Q. G. F., Q. G. - S.. Č.. N. S., katastrálne územie N. S., evidovaným na liste vlastníctva Č.. XXXX; vklad záložného práva na základe Zmluvy o zriadení záložného práva k nehnuteľnosti zo dňa 31.3.2015 bol Okresným úradom Bratislava, katastrálnym odborom povolený dňa 23.4.2015 pod č. I. XXXX/XXXX. Nakoľko pohľadávka záložného veriteľa zabezpečená záložným právom vzniknutá na základe Zmluvy o peňažnej pôžičke zo dňa 31.3.2015 (splatná najneskôr do dňa 31.12.2015) nebola riadne a včas splnená v celom rozsahu, navrhovateľ ako záložný veriteľ listom zo dňa 23.8.2018 v zmysle § 151(I) ods. 1 Občianskeho zákonníka oznámil odporcovi ako záložcovi a zároveň záväzkovému dlžníkovi začatie výkonu záložného práva vo vzťahu k vyššie uvedenému predmetu Zmluvy o zriadení záložného práva k nehnuteľnosti zo dňa 31.3.2015 a listom zo dňa 23.8.2018 zároveň v zmysle § 151(I) ods. 1, ods. 4 Občianskeho zákonníka oznámil Okresnému úradu Bratislava, katastrálnemu odboru začatie výkonu záložného práva, pričom Oznámenie o začatí výkonu záložného práva zo dňa 23.8.2018 si odporca prevzal dňa 3.9.2018. Zo znaleckého posudku Č.. XXX-XXXX zo dňa 24.10.2018 vypracovaného F. S. O., znalcom z odboru stavebníctvo, odvetvie odhad hodnoty nehnuteľností vyplýva, že všeobecná hodnota založených nehnuteľností je 91.100 eur, čo po započítaní nevyhnutných nákladov s výkonom záložného práva (správne poplatky, odmena znalca, právne služby a pod.) znamená, že pri dosiahnutí výťažku vo výške najmenej podľa znaleckého posudku, zostane značná časť peňažného nároku aj po realizácii záložného práva neuspokojená (cca 80.000 eur). Navrhovateľ v návrhu ďalej uviedol, že dňa 22.10.2018 prostredníctvom internetového portálu katastrálneho úradu zistil, že odporca nakladá so svojim nehnuteľným majetkom zapísaným na X. Č.. XXXX pre H.. Ú. N. S. M. N. K. K. V. „ Č.. XXXX/X Q. I.S. XXX S.2., O. K. L. K. M. J., N. N. N. Č.. XXXX, K. na K. K. V. „ Č.. XXXX/X s tým, že návrh na vklad zrejme vlastníckeho práva pre neznámu osobu bol podaný na Okresný úrad Bratislava, H.X. Q. K. Č.. I.-XXXX/XXXX O. XX.XX.XXXX Q. XX:XX hod., čo preukazuje, že odporca s majetkom nakladal (podal návrh na vklad a pravdepodobne aj uzavrel zmluvu) po tom, čo mu doručil Oznámenie o výkone záložného práva k nehnuteľnostiam zapísaným na X. Č.. XXXX M. XXXX pre H.. Ú. N. S. a preto mal obavu, že odporca má úmysel previesť svoj nehnuteľný majetok za účelom, aby výkon rozhodnutia vo veci samej (exekúcia) bol zmarený resp. výrazne ohrozený. Vo vzťahu k princípu subsidiarity k zabezpečovaciemu opatreniu v zmysle § 324 ods. 3 C.s.p. výslovne pozornosť upriamil na to, že v danej situácii ochranu navrhovateľa už nemožno dosiahnuť zriadením záložného práva k nehnuteľnostiam dlžníka zapísaným na X. Č.. XXXX pre H.. územie N. S., nakoľko v zmysle § 41 ods. 2 zákona č. 162/1995 Z.z. (katastrálny zákon) sa práva k tej istej, nehnuteľnosti zapisujú v poradí, v akom sa okresnému úradu doručili zmluvy, verejné listiny alebo iné listiny o vzniku, zmene alebo zániku práva k nehnuteľnosti na zápis do katastra; prípadné záložné právo, ktoré by bolo zriadené uznesením súdu o zabezpečovacom opatrení, by sa do katastra nehnuteľností zapisovalo (a teda až tým by v zmysle § 343 ods. 2 druhej vety C.s.p. vzniklo) v rámci záznamového konania v zmysle § 34 ods. 1 katastrálneho zákona, pričom je nepochybné, že žiadosť o zápis takéhoto záložného práva na základe rozhodnutia súdu, by bola katastru doručená nevyhnutne až po doručení návrhu na vklad č. I.-XXXX/XXXX, čo sa už stalo dňa 19.10.2018. Zápisu takéhoto sudcovského záložného práva by tak predchádzal zápis vkladu č. I.-XXXX/XXXX, pričom doručené uznesenie súdu o zriadení záložného práva nie je takou listinou, či právnou skutočnosťou, ktorá by bránila povoleniu vklad vecného práva vedeného pod č. I.-XXXX/XXXX, nakoľko takou listinou, resp. právnou skutočnosťou je s poukazom na § 31a písm. e) katastrálneho zákona len uznesenie o nariadení neodkladného opatrenia, ktorým by sa prevodcovi (odporcovi) zakázalo nakladať s nehnuteľnosťami zapísanými na X. Č.. XXXX pre kat. územie N. S..

3. Pokiaľ ide o stručný obsah napadnutého uznesenia (§ 393 ods. 2 C.s.p.) súd prvej inštancie ozrejnil, že možnosť nariadenia neodkladného opatrenia je stanovená v prípade, ak je potrebné bezodkladne upraviť pomery alebo ak je obava, že exekúcia bude ohrozená. Pre aplikáciu tohto inštitútu sa však vždy vyžaduje naliehavosť neodkladnej úpravy, ktorá musí byť osvedčená, pričom pri rozhodovaní o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia súd musí skúmať naplnenie formálnych a vecných predpokladov uvedených v ustanovení § 324 a nasl. C.s.p. V každom prípade mal za potrebné, aby boli osvedčené aspoň základné skutočnosti potrebné pre záver o pravdepodobnosti nároku, ktorému sa má poskytnúť neodkladná ochrana, ako aj osvedčenie existencie nebezpečenstva bezprostredne hroziacej ujmy.

3.1. Súd prvej inštancie ďalej uviedol, že pre rozhodnutie súdu o neodkladnom opatrení je rozhodujúci stav v čase vydania rozhodnutia súdu prvej inštancie, čo je skutkový a právny stav veci, v ktorej sa má rozhodovať o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia. Súd sa v rámci konania o nariadenie neodkladného opatrenia vyrovná len s tými okolnosťami, ktoré vyplývajú z návrhu a z použiteľného, spravidla hmotného práva, čo súvisí aj s tým, že účastníci nemusia byť vypočutí a súd nie je povinný vykonávať žiadne iné dokazovanie. Aby súd mohol vyhovieť návrhu na vydanie neodkladného opatrenia, musí navrhovateľ osvedčiť aspoň základné skutočnosti umožňujúce prijať záver o pravdepodobnosti nároku, ktorému sa má poskytnúť ochrana, ako aj nebezpečenstvo hroziacej ujmy; okrem toho, navrhované neodkladné opatrenie by malo byť primerané zabezpečovanému nároku a musí byť prípustné. Osvedčovanie na rozdiel od dokazovania znamená, že súd prostredníctvom označených dôkazov zisťuje najvýznamnejšie skutočnosti dôležité pre rozhodnutie. Dôkazné bremeno spočíva výlučne na navrhovateľovi navrhovaného neodkladného opatrenia a jeho návrh by mal obsahovať všetky náležitosti umožňujúce jeho meritórne vybavenie. Neodkladné opatrenie však nemožno vydať iba na základe tvrdení navrhovateľa bez osvedčenia aspoň základných skutočností umožňujúcich prijať záver o pravdepodobnosti nároku, ktorému sa má poskytnúť dočasná ochrana a bez osvedčenia nebezpečenstva bezprostredne hroziacej ujmy.

4. Súd prvej inštancie dospel k záveru, že navrhovateľ preukázal a osvedčil nárok na vydanie neodkladného opatrenia súdom; doslovne sa stotožnil s jeho argumentáciou vo vzťahu k princípu subsidiarity vo vzťahu ku zabezpečovaciemu opatreniu v zmysle § 324 ods. 3 C.s.p. Argumentujúcou úvahou, že jediným účinným prostriedkom na ochranu práva navrhovateľa je v danom prípade nariadenie neodkladného opatrenia, pretože toto zakladá potrebu dočasnej úpravy strán v konaní tak, aby nebol zmarený výkon rozhodnutia, súd prvej inštancie v zmysle § 324 ods. 1, ods. 3, § 325 ods. 2 písm. d), § 326 ods. 1, § 328 ods. 1, § 329 ods. 1, § 334 ods. 1 C.s.p. návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia vyhovel. O trovách konania rozhodol v súlade s § 262 ods. 1 C.s.p. a úspešnému navrhovateľovi priznal voči odporcovi nárok na náhradu trov konania.

5. Proti uzneseniu podal odporca odvolanie a žiadal napadnuté uznesenie zmeniť a návrh na nariadenie neodkladného opatrenia zamietnuť. Podstatným zhrnutím skutkových tvrdení a právnych argumentov jeho odvolania (§ 393 ods. 2 C.s.p.) boli jeho námietky, že neboli splnené procesné podmienky, konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Súdu prvej inštancie vytýkal, že návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia vyhovel na základe navrhovateľom prezentovaných účelových, zisťujúcich tvrdení a pri absolútnom ignorovaní trvania zabezpečeného záväzku a dlhodobej pasivity navrhovateľa vo vzťahu k jeho možnostiam mať za tento čas záväzok vysporiadaný výkonom záložného práva, čo je preukázané zo samotného návrhu, že s výkonom záložného práva dohodnutého práve na jeho ochranu ako veriteľa a teda i na čo najskoršie uspokojenie jeho pohľadávok vyčkával viac ako dva a pol roka, vo vzťahu ku ktorej preukázanej skutočnosti potom súd prvej inštancie prehliadol obsah záväzku vyplývajúceho z uzavretej Zmluvy o pôžičke - záväzok zo zmluvnej pokuty. Uviedol, že takéto správanie nemôže požívať súdnu ochranu, ak márnym plynutím času mimo pohľadávky na istine mu vznikol nárok na úrokoch z omeškania vo výške už viac ako 15.000 eur (ku dňu 26.10.2018 podľa návrhu vo výške 14.663,95 eura), ale čo je zásadnejšie, na zmluvnej pokute viac ako 54.000 eur (ku dňu 26.10.2018 podľa návrhu vo výške 52.993,50 eura).

5.1. Odporca ďalej poukázal na skutočnosť, že neodkladné opatrenie s prihladením na § 336 ods. 1 C.s.p nemá nahrádzať súdne konanie vo veci, ak sa vydaným neodkladným opatrením nedosiahne trvalá úprava pomerov medzi stranami; v danej veci tým, že ide o záväzok na finančné plnenie a tento je vo vzťahu k plynutiu času nie nemenný, bol súd prvej inštancie povinný dôsledne postupovať v súlade s citovanou právnou normou, resp. i v súlade s § 337 ods. 1 C.s.p., čo ale neučinil, teda nekonal v súlade so zákonom a jeho rozhodnutie už len z tohto dôvodu nemôže byť správne a zákonné (uznesenie Najvyššieho súdu SR zo dňa 26.9.2018, sp. zn. 5 Cdo 135/2017. V spore by totiž bol navrhovateľ viazaný povinnosťou uplatniť svoje nároky, pričom súd by skúmal platnosť obsahu záväzkov vyplývajúcich pre zmluvné strany (strany sporu) najmä vo vzťahu k protiprávnej dohode - dohode v rozpore so zákonom, o spôsobe poskytnutia plnenia navrhovateľom ako veriteľom, kedy nedodržel povinnosť bezhotovostnej platby tvrdeného poskytnutia sumy 111.000 eur ako pôžičky s tým, že to bol práve navrhovateľ, ktorý požadoval, aby namiesto reálnej dohody o výške zmluvného úroku za dobu poskytnutia pôžičky bola

táto určená sumou 11.000 eur a aby mu na túto sumu vznikol nárok, žiadal už v čase uzavretia zmluvy potvrdenie jej prevzatia ako hotovosti a zároveň časti istiny na pôžičke, čo nezodpovedá reálnemu záväzku; ďalej k dohode o zmluvnom záväzku zo zmluvnej pokuty, ktorej výška je vzhľadom na spôsob určenia, je jednoznačne v rozpore s dobrými mravmi.

5.2 Bol názoru, že súd prvej inštancie pochybil, pretože ak by inak mal za preukázané splnené podmienky na vydanie neodkladného opatrenia, pri vyhovení návrhu neurčil lehotu navrhovateľovi na uplatnenie tvrdených práv na súde, aby v konaní vo veci bol zaťažený bremenom tvrdení a spojeným s dôkazným bremenom, nakoľko len tým by sa vytvoril priestor na aktívnu obranu a uplatnenie nároku na prejudiciálne konštatovanie súdom o (absolútnej) neplatnosti právneho vzťahu zo zmluvy o pôžičke pre obchádzanie zákona (obchádzanie dohody o zmluvnom úroku), rozpor so zákonom - realizovanie platby v hotovosti (§ 4 ods. 2 a § 6 ods. 2 zákona č. 394/2012 Z.z.), minimálne však na ochranu proti neprimeranej výške tvrdeného nároku zo zmluvnej pokuty. Stav vydaného rozhodnutia bez časového ohraničenia či pri neuložení povinnosti navrhovateľovi je jednoznačne na prospech navrhovateľa, ktorý nie je ničím motivovaný, aby tento riešil cestou všeobecného súdu, nakoľko dohoda o riešení vzťahov - záväzkov vzniknutých zo zmluvy rozhodcovským súdom už nie je možná pre zmenu zákona č. 244/2002 Z.z.

5.3 Uviedol, že z uzavretej Záložnej zmluvy je zrejmé, že ňou nie je zabezpečený nárok navrhovateľa na zmluvnú pokutu (vo vzťahu k nároku na jej zaplatenie preto navrhovateľa bude musieť bezpodmienečne iniciovať spor), pričom sa nestotožnil s jeho tvrdením, že v prípade výkonu záložného práva by sa v rámci dobrovoľnej dražby získal výťažok z predaja predmetu zálohu len vo výške znalcom určenej jeho všeobecnej hodnoty; podľa znaleckého posudku č. 9/2019 vypracovaného znalkyňou F. Z. Q.Š. je všeobecná hodnota predmetu zálohu 180.000 eur (znalecký posudok predložený podaním zo dňa 22.1.2019). Ďalej dodal, že jeho majetkové pomery sú také, že v prípade preukázania relevantnosti a reálnej výšky nárokov navrhovateľa, budú mať byť z čoho uspokojené, nakoľko je vlastníkom ďalších hodnotných vecí, napr. motorového vozidla a iných hnutelých vecí.

5.4 Vo vzťahu k označenému prevodu nehnuteľného majetku, ktorým mal súd prvej inštancie za preukázané splnenie podmienky pre vydanie neodkladného opatrenia zdôraznil, že je to právny úkon, ktorým na základe zmluvy prevádza ako osoba predmetné nehnuteľnosti na obchodnú spoločnosť P.T. Real, s.r.o., v ktorej mu ako jedinému spoločníkovi patrí celý obchodný podiel, preto i v prípade zmeny vlastníctva by navrhovateľovi patril nástroj právnej ochrany a to vyslovenie jeho odporovateľnosti pre prípad, ak by jeho oprávnené pohľadávky neboli uspokojené, pričom v prípade scudzenia majetku a neuspokojenia pohľadávky veriteľa, by sa mohol vystaviť i nebezpečenstvu trestnoprávneho postihu (odporca predložil Kúpnu zmluvu zo dňa 21.9.2018). Jeho konanie preto nesmeruje v žiadnom prípade k tomu, aby ním veriteľa vo vzťahu k jeho oprávneným nárokom poškodil, čím nie je namieste tvrdenie o dôvodnej obave z nemožnosti uspokojenia jeho pohľadávok, ktoré si osvojil aj súd prvej inštancie.

6. Navrhovateľ vo vyjadrení k odvolaniu odporcu navrhol napadnuté uznesenie ako vecne správne potvrdiť. Uviedol, že odporca namieta množstvo pochybení jeho či súdu prvej inštancie, ale akoby pozabudol na základnú skutočnosť, ktorou je jeho dlhodobé omeškanie s vrátením peňažnej pôžičky v značnej sume a teda je ten, kto dlhodobo porušuje svoje zmluvné povinnosti a ide o jeho nezákonné správanie, ktoré ho viedlo k ochrane majetkových práv prostredníctvom návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia; odporca voči dojednanej zmluvnej pokute namieta porušenie zákona, resp. dobrých mravov, avšak z obsahu odvolania nemožno bezpečne zistiť, v čom konkrétne má toto porušenie spočívať; dodal, že zmluvná pokuta mala slúžiť a aj ako taká slúži na zabezpečenie záväzku, t.j. aby hrozba jej uplatnenia motivovala dlžníka splniť svoj dlh riadne a včas. Zmluvná pokuta 0,05 % denne z dlžnej sumy pôžičky bola riadne dojednaná v písomnej zmluve o pôžičke, ktorej výšku dlžník nikdy nenamietal. Ročne ide o sadzbu 18,25 %, čo s určitosťou pri peňažnej pôžičke medzi dvoma nepodnikateľskými subjektmi nemožno považovať za takú výšku, ktorá by mala odporovať zákonu či dobrým mravom; to, že dlžník je v omeškaní k dnešnému dňu už viac ako 3 roky a teda, že veriteľovi vznikol nárok už na trojročnú zmluvnú pokutu, je zodpovednosťou výlučne odporcu a nakoľko v súčasnosti sa mu celková zmluvná pokuta javí príliš vysoká, snaží sa svojimi účelovými a ničím nepodloženými námietkami spochybniť tento obojstranne a slobodne dohodnutý zabezpečovací inštitút. Ak by si odporca splnil svoje zmluvné povinnosti riadne a včas, nárok na zmluvnú pokutu by mu nevznikol a dojednaná pokuta pre prípad omeškania by ostala len v rovine zabezpečenia; je potrebné si uvedomiť, že zmluvná pokuta má okrem zabezpečovacej funkcie aj funkciu uhradzovaciú. Poznamenal,

že nárok na zmluvnú pokutu a súčasne aj nárok na zákonné úroky z omeškania v dôsledku omeškania vrátením pôžičky je bežný a dovolený spôsob zabezpečenia peňažného záväzku. Vo vzťahu k zmluvnej pokute odporca taktiež mylne a zrejme účelovo uvádza, že tento nárok nie je zabezpečený záložným právom v zmysle Záložnej zmluvy z 31.3.2015 a preto bude musieť vo vzťahu k nároku na jej zaplatenie bezpodmienečne iniciovať spor.

7. Odporca v reakcii na vyjadrenie navrhovateľa namietal, že toto je po obsahovej stránke účelové. Kľúčovým z jeho pohľadu je skutočnosť, že pre nariadenie neodkladného opatrenia neboli splnené zákonné podmienky; predovšetkým, že objektívne neexistuje obava, že by exekúcia mohla byť ohrozená, keďže pohľadávka veriteľa bola a stále je viac ako dostatočne zabezpečená záložným právom k iným nehnuteľnostiam (hodnota zálohu výrazne prevyšuje pohľadávku veriteľa), teda hmotnoprávnym inštitútom slúžiacim práve na zabezpečenie pohľadávky, a okrem toho vlastní ďalší majetok, preto nemôže platiť a byť preukázané, že (prípadná) exekúcia je ohrozená. Súčasne doplnil, že pokiaľ navrhovateľ poukazuje na morálku, mal by sa zamyslieť nad tým, či sám koná morálne (nedôvodné neodkladné opatrenie, speňažovanie jeho majetku výrazne pod jeho cenu, absurdná zmluvná pokuta, vyčkávanie dvoch rokov kvôli navyšovaniu zmluvnej pokuty a úrokov a iné) a hoci išlo o rozhodujúci odvolací argument, navrhovateľ sa k nemu nijako nevyjadril, z čoho možno usudzovať, že proti nemu nemá žiaden protiargument. Skutočnosť, že vymoženie pohľadávky navrhovateľa nie je ohrozené, nakoľko je krytá záložným právom, bola potvrdená i znaleckým posudkom znalkyne F. Z. Q., ktorá určila všeobecnú hodnotu nehnuteľností (zálohu) sumou 180.000 eur. Odporca nesúhlasil ani s tvrdením navrhovateľa, že by nariadenie neodkladného opatrenia bolo legitímne; pri výklade normy použil síce gramatický výklad, ale zabudol na účel normy a inštitútu celého neodkladného opatrenia, nakoľko neodkladné opatrenie zásadne nemá a nemôže nahrádzať rozsudky vo veci samej, zvlášť, ak je vec sporná, v opačnom prípade by sme sa dostali do ústavne neakceptovateľných rovín, v ktorých by súdy vo veľkom navrhovateľom vydávali „konečné uznesenia“ len na základe návrhov a v nich uvedených tvrdení jednej strany s vylúčením možnosti druhej strany sa brániť, predkladať návrhy a dôkazy, vrátane účasti na pojednávaní. Poukázal na § 336 C.s.p., podľa ktorého súd neuloží povinnosť podať žalobu najmä vtedy, ak je predpoklad, že možno dosiahnuť trvalú úpravu pomerov, pričom o takýto prípad rozhodne nejde; nielenže je hmotnoprávny nárok, resp. jeho výška viac ako sporná, ale hlavne od zákazu nakladania s majetkom nemožno očakávať, že trvalo upraví pomery medzi stranami.

8. Odvolací súd viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 379, § 380 ods. 1 Civilného sporového poriadku, ďalej len „C.s.p.“), preskúmal napadnuté uznesenie, prejednal odvolanie odporcu bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 385 ods. 1 a contrario C.s.p. a dospel k záveru, že odvolanie odporcu je dôvodné; rozhodnutie súdu prvej inštancie zmenil, nakoľko neboli splnené podmienky na jeho potvrdenie, ani na jeho zrušenie (§ 388 C.s.p.).

9. Podľa § 324 ods. 1 C.s.p. pred začatím konania, počas konania a po jeho skončení súd môže na návrh nariadiť neodkladné opatrenie.

10. Podľa § 325 ods. 1 C.s.p. neodkladné opatrenie môže súd nariadiť, ak je potrebné bezodkladne upraviť pomery alebo ak je obava, že exekúcia bude ohrozená.

11. Podľa § 325 ods. 2 písm. c) a písm. d) C.s.p. neodkladným opatrením možno strane uložiť najmä, aby nenakladala s určitými vecami alebo právami; a najmä, aby niečo vykonala, niečoho sa zdržala alebo niečo znášala.

12. Podľa § 329 ods. 1 C.s.p. súd môže rozhodnúť o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia aj bez výsluchu a vyjadrenia strán a bez nariadenia pojednávania. Ak rozhoduje odvolací súd o odvolaní proti uzneseniu o zamietnutí neodkladného opatrenia, umožní sa protistrane vyjadriť k odvolaniu a k návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia.

13. Podľa § 329 ods. 2 C.s.p. pre neodkladné opatrenie je rozhodujúci stav v čase vydania uznesenia súdu prvej inštancie.

14. Základným predpokladom pre nariadenie neodkladného opatrenia je existencia potreby bezodkladnej úpravy pomerov medzi stranami alebo obavy, že vykonanie exekúcie súdneho rozhodnutia bude ohrozené, pokiaľ nemožno tento účel dosiahnuť zabezpečovacím opatrením. Pre nariadenie neodkladného opatrenia sa tak vyžaduje hodnoverné osvedčenie aspoň základných skutočností

potrebných pre záver o dôvodnosti a trvaní nároku, ktorému sa má poskytnúť ochrana, ako i dostatočné opísanie rozhodujúcich skutočností odôvodňujúcich nevyhnutnosť potreby neodkladnej úpravy pomerov medzi stranami alebo obavu z ohrozenia exekúcie. Pojem potreba bezodkladne upraviť pomery medzi stranami sporu je treba vykladať tak, že bez tejto úpravy vzťahov súdom, by strane sporu hrozila ťažko napravitelná ujma.

15. So zreteľom na podstatu, účel a zmysel inštitútu neodkladného opatrenia nie je pre rozhodnutie o návrhu na jeho nariadenie potrebné vykonávať dokazovanie, avšak splnenie predpokladov pre nariadenie neodkladného opatrenia nemožno vyvodiť len zo samotných tvrdení navrhovateľa, a je potrebné tieto tvrdenia spoľahlivo osvedčiť, a to aspoň do tej miery, že možno dôvodne nadobudnúť presvedčenie o ich pravdivosti a hodnovernosti, keď pri nariaďovaní neodkladného opatrenia prevláda záujem na rýchlosti rozhodnutia nad požiadavkou úplnosti skutkových zistení.

16. Je notoriou, že pre úspech strany je nevyhnutné nielen to, aby navrhovateľ neodkladnej úpravy pomerov bol nositeľom hmotnoprávneho oprávnenia, o ktoré v konaní o nariadenie neodkladného opatrenia ide, ale aby bol odporca nositeľom subjektívnej povinnosti vyplývajúcej z hmotného práva, o ktorej sa v konaní o neodkladnom opatrení rozhoduje. Z hľadiska posúdenia tejto tzv. pasívnej vecnej legitímácie nie je rozhodujúce, či a na základe čoho navrhovateľ neodkladného opatrenia tvrdí, že odporca je účastníkom určitého hmotnoprávneho vzťahu, ale vždy iba to, či účastníkom objektívne je alebo nie je. Preskúvanie aktívnej ako aj pasívnej vecnej legitímácie je imanentnou súčasťou každého súdneho konania.

17. Návrhom na nariadenie neodkladného opatrenia sa navrhovateľ domáhal, aby súd zakázal odporcovi nakladať s nehnuteľnosťami: K. K. V. „. Č.. XXXX/X Q. I. XXX S.2., O. K.: L. K. M. J. M. N. V. O. N. N. Č.. XXXX, K. na K. V. „. Č.. XXXX/X, L. na X. I. Č.. XXXX, I. Okresným Ú. G., H.X. Q., pre Q. G. F., Q. G. - N. S., H. Ú. N. S. a konkrétne, aby tieto nehnuteľnosti nepredal, nedaroval, nezamenil, nezaťažil, nezaložil v prospech tretích osôb, nevložil ako nepeňažný vklad do akýchkoľvek obchodných spoločností, neuzavrel dohodu o urovnaní v zmysle § 585 Občianskeho zákonníka, neuzavrel zmluvu o zabezpečovacom prevode práv k týmto nehnuteľnostiam a nezriadil k nim vecné bremeno. Dôvodil tým, že má voči odporcovi splatnú pohľadávku minimálne vo výške 170.657,45 eura titulom zmluvy o pôžičke z 31.3.2015 a nakoľko hodnota zálohu podľa znaleckého ohodnotenia vo výške 91.000 eur, ktorý pohľadávku zabezpečuje, nepostačí na uspokojenie pohľadávky výkonom záložného práva, pričom odporca s ostatným nehnuteľným majetkom zapísaným na liste vlastníctva č. XXXX právne disponuje (konanie o povolenie vkladu pod č. I.-XXXXX/XXXX); teda nariadenia neodkladného opatrenia sa domáhal pre obavu, že exekúcia bude ohrozená.

18. Z výpisu L. X. Č.. XXXX pre katastrálne územie N. S., ktorý navrhovateľ pripojil ako listinný dôkaz spolu s návrhom na nariadenie neodkladného opatrenia je zrejmé, že je na ňom vyznačená plomba na základe I.-XXXXX/XXXX, osvedčujúca doručenie zmluvy, verejnej listiny alebo inej listiny na zápis vkladom a vedenie konania vo veci vkladu vlastníckeho práva alebo iného práva (§ 44 ods. 1 zákona č. 162/1995 Z. z. v spojení s § 9 ods. 1 písm. a) vyhlášky Úradu geodézie, kartografie a katastra Slovenskej republiky č. 22/2010 Z. z., ktorou sa vydáva Spravovací poriadok pre katastrálne úrady a správy katastra).

19. Nakoľko súd pri rozhodovaní o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia je viazaný návrhom (§ 216 ods. 1 C.s.p v spojení s § 234 ods. 2 C.s.p.) a pre neodkladné opatrenie je rozhodujúci stav v čase vydania uznesenia súdu prvej inštancie (§ 329 ods. 2 C.s.p.), súd prvej inštancie bol povinný v situácii, keď už z návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia bolo zrejmé vyznačenie plomby o zmene práva k nehnuteľnosti, skúmať existenciu tvrdeného a preukázaného právneho vzťahu odporcu k nehnuteľnosti v čase rozhodnutia o návrhu, ktorý je *conditio sine qua non* pre uloženie povinnosti ako evidovanému vlastníkovi nehnuteľností.

20. V posudzovanej veci, ako vyplýva z výpisu z listu vlastníctva Č.. XXXX pre katastrálne územie N. S., bol dňa 16.11.2018 pod I.-XXXXX/XXXX povolený vklad vlastníckeho práva k K. K. V. „. Č.. XXXX/X Q. I. XXX S., O. K.: L. K. M. J. M. N. V.E. O. N. N. Č.. XXXX, K. na K. V. „. Č.. XXXX/X, I. K. K..Y.. V. N..V..Q.., Š.J. XX, G., IČO: 51 766 311, ako novému výlučnému vlastníkovi; a teda, keďže v čase vydania napadnutého rozhodnutia súdom prvej inštancie dňa 19.11.2018 odporca už nebol vlastníkom uvedených nehnuteľností, nemohol byť pasívne vecne legitimovaným subjektom v konaní o nariadenie neodkladného opatrenia. Z neexistujúceho vlastníctva odporcu k nehnuteľnostiam, ku ktorým súd prvej

inštancie nariadil odporcovi zákaz ich nakladaním, tak navrhovateľ už v čase rozhodovania súdu prvej inštancie nedisponoval žiadnym procesným právom uplatňovať proti odporcovi neodkladným opatrením uloženie nariaďovanej povinnosti v zmysle § 325 ods. 2 písm. c), písm. d) C.s.p.

21. Odvolaciemu súdu po vecnom a právnom zhodnotení všetkých relevantných skutočností potom nezostalo nič iné, ako napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie v zmysle § 388 C.s.p. zmeniť a návrh na nariadenie neodkladného opatrenia v plnom rozsahu zamietnuť.

22. Pozornosti odvolacieho súdu neuniklo ani to, že hoci súd prvej inštancie navrhovateľovi neuložil v zmysle § 336 ods. 1 C.s.p. vo výroku uznesenia povinnosť podať v určitej lehote žalobu vo veci samej, nespĺnil si povinnosť v zmysle § 337 ods. 1, ods. 2 C.s.p. poučiť odporcu, t.j stranu, ktorej sa neodkladným opatrením ukladá určitá povinnosť, že môže podať žalobu vo veci samej a o právnych následkoch s tým spojených. Hodno doplniť, že súd povinnosť podať žalobu v zmysle § 336 ods. 1 C.s.p. neuloží najmä vtedy, ak je predpoklad, že neodkladným opatrením možno dosiahnuť trvalú úpravu pomerov medzi stranami. Pokiaľ však navrhovateľ podal návrh na nariadenie neodkladného opatrenia z obavy, že exekúcia bude ohrozená, ale neosvedčil existenciu exekučného titulu v zmysle § 45 zákona č. 233/1995 Z.z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok), alebo zároveň spolu s návrhom nepodal ani žalobu vo veci samej, či súd mu neuložil povinnosť podať v určitej lehote žalobu vo veci samej, je ipso facto vylúčené, aby bol úspešný v konaní o nariadenie neodkladného opatrenia z tohto dôvodu (obava z ohrozenia exekúcie), ktorým je súd ako zákonným dôvodom (predpokladom) viazaný.

23. Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Bratislave pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 C.s.p.).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 C.s.p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C.s.p.).